

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Jozefa Štefanka a členiek JUDr. Anny Petruľákovej a JUDr. Ivany Izakovičovej v právnej veci žalobcu: **Ing. A.M., O., T., IČO: X.,** zast. JUDr. P.T., advokátom, T., T. proti žalovanému: **Obec Š., Š., IČO: X.,** zast. JUDr. R.B., advokátkou, K., T., **o zaplatenie 7 900,15 eur s prísl.,** na dovolanie žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Trnave zo dňa 13.04.2010, č. k. 21 Cob 17/2010-314, takto

r o z h o d o l:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Trnave zo dňa 13.04.2010, č. k. 21 Cob 17/2010-314 **m e n í** tak, že nárok žalobcu priznaný žalobcovi proti žalovanému týmto rozsudkom **z a m i e t a.**

Žalobca je povinný nahradiť žalovanému trovy dovolacieho konania v sume 487,72 eur na účet jeho právneho zástupcu.

O d ô v o d n e n i e:

Krajský súd v Trnave napadnutým rozsudkom rozsudok súdu prvého stupňa zmenil tak, že žalovaného zaviazal zaplatiť žalobcovi 7 900,15 eur so 14% úrokom z omeškania od 21.02.2005 do zaplatenia.

Napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa zmenil tak, že žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania vo výške 4 393,48 eur, všetko do troch dní po právoplatnosti rozhodnutia k rukám JUDr. P.T.

Žalovaného zaviazal zaplatiť žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania vo výške 940,06 eur do troch dní po právoplatnosti rozhodnutia k rukám JUDr. P.T.

Podľa odôvodnenia rozhodnutia súd zistil, že žalobca nárok na zaplatenie istiny vo výške 7 900,15 eur odvodzuje výlučne z mandátnej zmluvy uzatvorenej podľa § 566 a nasl. Obch. zák. so žalovaným ako mandantom, v ktorej žalobca vystupuje v postavení mandatára. Žalované plnenie si žalobca voči žalovanému uplatnil faktúrou č. 01/05, vystavenou dňa 21.01.2005, splatnou 20.02.2005, ktorou vo výške 238 000 Sk si fakturoval čiastku za realizáciu výberu dodávateľa stavby 96 b. j. Horné pole, Š. podľa čl. VI ods. 6.1. mandátnej zmluvy č. 04/2004.

Odvolačný súd ďalej zistil, že v konaní sa preukázalo, že žalovaný čiastočne plnil v prospech žalobcu tak, že mu vyplatil celkom čiastku 1 348 896 Sk, ktoré sumy pozostávali z čiastky 901 284 Sk + 171 244 Sk DPH vyúčtovaná faktúrou č. 06/04, z čiastky 181 324 Sk + 34 455 Sk DPH vyúčtovaná faktúrou č. 09/04 a čiastky 50 900 Sk + 9 671 Sk DPH vyúčtovaná faktúrou č. 08/04.

Žalovaný na svoju obranu uvádzal, že od predmetnej mandátnej zmluvy platne odstúpil a za činnosti, ktoré pre neho vykonal žalobca, mu zaplatil. Vyplatená suma vo výške 1 348 896 Sk je ako odplata pre žalobcu za úkony vykonané podľa mandátnej zmluvy postačujúca, vzhľadom na to, že pri vykonaní celého rozsahu zmluvného plnenia by bola žalobcovi zaplatená suma 1 806 591 Sk, vrátane DPH a tak čiastka, ktorá je predmetom žaloby, by bola už nad rozsah žalobcom vykonaného plnenia.

Odvolačný súd sa s týmto skutkovým a právnym posúdením nestotožnil. Podľa neho z obsahu vykonaného dokazovania vyplýva, že plnenia, ktoré boli žalovaným poskytnuté žalobcovi na faktúry č. 06/04, 08/04 a 09/04, celkom vo výške 1 348 896 Sk, nemožno považovať za odplatu, ktorú si titulom nároku za činnosť spočívajúcu v realizácii výberu dodávateľa stavby verejnou súťažou uplatňuje žalobca.

Podľa názoru odvolacieho súdu úhrady z faktúr č. 04/2004, 08/2004 a 09/2004 nemožno považovať za plnenie na žalovaný nárok, i pokiaľ sa jedná o plnenia poskytnuté z neplatného právneho úkonu. Žalovaný započítanie týchto plnení nepožadoval, preto odvolací súd na ne neprihliadal. Pretože je na úvahe žalovaného, ako sa s plnením poskytnutým žalobcovi na základe neplatného právneho úkonu vysporiada.

Odvolací súd sa nestotožnil ani s názorom žalovaného, ku ktorému sa priklonil i súd prvého stupňa, keď konštatoval, že žalobcovi už vyplatená suma je vzhľadom na rozsah prác, ktoré pre žalovaného vykonal, postačujúca a primeraná. Takýto záver nemá oporu ani vo vykonanom dokazovaní, ako ani v zákone.

Následne vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti odvolací súd po doplnení dokazovania a vyhodnotenia v konaní zistených skutočností dospel k záveru, že nárok žalobcu je dôvodný, preto rozhodnutie súdu prvého stupňa podľa § 220 O. s. p. zmenil a žalovaného zaviazal zaplatiť žalobcovi žalovanú istinu titulom nároku na úhradu za plnenie podľa čl. III. bod 3.3. platené spôsobom podľa čl. VI. bod 6.1. mandátnej zmluvy.

O náhrade trov konania rozhodol odvolací súd podľa § 224 ods. 2 v spojení s § 142 ods. 1 O. s. p.

Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal žalovaný dovolanie. Jeho prípustnosť oprel o ust. § 238 ods. 1 O. s. p. a navrhol napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušiť.

Tvrdí, že odvolací súd nesprávne vec právne posúdil a nevysporiadal sa v súlade s § 132 O. s. p. so všetkými dôkazmi a okolnosťami, ktoré vyšli v konaní najavo.

Podľa neho súd 1. stupňa zamietol žalobu v podstate podľa § 37ods. 1 Obč. zák. z dôvodu absolútnej neplatnosti čl. VI. bod 6.1 mandátnej zmluvy.

Nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom vidí v tom, že usúdil, že účastníci mandátnej zmluvy dohodli v čl. VI. bod 6.1. odmenu 2 378 000 Sk za činnosť uvedenú v čl. III bod 3.3. - príprava konania na výber zhotoviteľa stavby. Považuje za neplatnú celú mandátnu zmluvu, pretože žalobca nemal oprávnenie na výkon jej predmetu. Neplatnosť odvodzuje z ust. § 39 Obč. zák. Ustanovenia § 566 Obch. zák. sú podľa neho všeobecné,

nedotýkajú sa konkrétnych činností, tieto upravujú špecifické zákony, ako napr. zákon o advokácii, o verejnom obstarávaní a pod.

Čo sa týka porušenia § 132 O. s. p., uvádza, že odvolací súd uložil žalovanému zaplatiť žalobcovi celú sumu napriek tomu, že tento na pojednávaní dňa 09.10.2008 uznal, že vykonal, aj keď nie v celom rozsahu, prípravu na výber zhotoviteľa. Odvolací súd sa tiež nevysporiadal s jeho námietkou, že žalobca činnosti uvedené v mandátnej zmluve nevykonal riadne a túto svoju námietku konkretizuje.

Žalobca vo vyjadrení k dovolaniu žalovaného označil dovolanie ako úmyselné zneužitie funkcie dovolania žalovaným.

Na námietku dovolateľa čo do nesprávneho právneho posúdenia veci poukazuje na to, že sa v mandátnej zmluve zaviazal zabezpečiť určité činnosti, nie ich vykonať. Pokiaľ ide o aplikáciu ust. § 132 O. s. p. odvolacím súdom, tvrdí, že ho odvolací súd použil dôsledne.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací po zistení, že dovolanie je podľa § 238 ods. 1 O. s. p. prípustné, prejednal ho podľa § 242 ods. 1 v súlade s ust. § 243a ods. 1 veta po bodkočiarku O. s. p. a dospel k záveru, že je dôvodné.

Z obsahu spisu vyplýva, že odvolací súd rozhodol vo veci napadnutým rozsudkom po tom, čo súd I. stupňa rozsudkom zo dňa 15.06.2009, č. k. 21 Cb 115/2005-243 zamietol žalobu, rovnako ako to urobil rozsudkom zo dňa 06.12.2006, č. k. 21 Cb 115/2005-171, ktorý odvolací súd uznesením zo dňa 31.10.2007, č. k. 21 Cob /39/2007-194 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Žalobca si spornú sumu v žalobe uplatnil titulom nezaplatenia faktúry č. 01/05 zo dňa 21.01.2005, vystavenej na základe mandátnej zmluvy z 24.09.2004 v znení dodatku č. 1 zo dňa 21.10.2004.

V odvolaní proti žalobu zamietajúcemu rozsudku súdu I. stupňa žalobca uviedol (č. l. 184), že z dôvodu zamedzenia špekulácií žalovaného s absolútnou neplatnosťou dodatku č. 1 k mandátnej zmluve i z dôvodu urýchlenia konania s cieľom preukázania jednoznačnosti

svojho nároku vzal čiastočne svoj návrh späť a znížil tak fakturovanú cenu určenú dodatkom č. 1 na cenu dohodnutú v mandátnej zmluve.

Pokiaľ ide o dodatok č. 1 k mandátnej zmluve, súd I. stupňa i odvolací vyslovili názor, že je neplatný a dovolací súd sa s týmto názorom i jeho odôvodnením týmito súdmi plne stotožnil.

V mandátnej zmluve č. 04/2004 zo dňa 24.09.2004 obsahuje dohodu o cene čl. V. označený ako Odplata.

Podľa bodu 5.1. mandant zaplatí mandatárovi odplatu za činnosť v rozsahu čl. III tejto zmluvy čiastku 1 806 591 Sk vrátane DPH.

Spôsob a formu platenia upravuje čl. VI.

Podľa bodu 6.1. mandant zaplatí mandatárovi odplatu uvedenú v čl. V. tejto zmluvy na základe faktúry mandatára v týchto etapách:

- po zabezpečení výberu zhotoviteľa podľa zákona NR SR č. 523/2003 Z. z. o verejnom obstarávaní v znení neskorších predpisov 238 000 Sk z celkovej čiastky za výkon inžinierskej činnosti vrátane DPH,
- podľa % plnenia stavebných prác zhotoviteľom stavby, príslušné % z ceny za výkon inžinierskej činnosti vrátane DPH.

Citované znenie bodu VI. mandátnej zmluvy nasvedčuje tomu, že vyúčtovanie týchto prác malo byť obsahom prvej faktúry za činnosti vykonané mandatárom - žalobcom.

Predmet mandátnej zmluvy obsahuje čl. III. Uvádza sa v ňom:

3.2 Prípravná dokumentácia a stavebné konanie:

Prípravná dokumentácia pre stavebné konanie za účelom začatia stavebného konania

Vypracovanie návrhu na začatie stavebného konania

3.3 Zabezpečenie dodávok a prác:

Príprava konania na výber zhotoviteľa stavby podľa zákona NR SR č. 523/2003 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, vrátane podkladov pre výber zhotoviteľa stavby

Príprava zmluvy k podpisu mandantovi

Zabezpečenie aktualizovaného časového plánu výstavby za účelom koordinácie dodávok a prác

Vedenie obchodnej agendy a aktualizácia zmluvných vzťahov

Uplatňovanie práv zo záväzkových vzťahov v rozsahu vykonávaných činností, vrátane zastupovania v sporoch pred príslušnými súdmi a inými orgánmi

3.4 Realizácia stavby:

Výkon technického dozoru investora v rozsahu prílohy č. 6 Sadzobníka pre navrhovanie cien projektových prác a inžinierskej činnosti, ktorý vydala so súhlasom MVS SR firma U. v roku 2004

Zabezpečenie začatia a plynulého pokračovania prác na stavbe

Koordinácia dodávok a prác medzi priamymi zhotoviteľmi

Organizačné zabezpečenie povinností investora pri individuálnom vyskúšaní a komplexných skúškach jednotlivých dodávok a účasť na týchto skúškach organizačného zabezpečenia, odovzdania a prevzatia dodávok a prác medzi zhotoviteľmi a objednávateľom (podľa tejto zmluvy mandantom), včítane účasti na tomto odovzdaní a prevzatí

Zabezpečenie odstránenia zjavných väd a nedorobkov uvedených v zápisoch odovzdaní a prevzatí do požiadaviek vyplývajúcich z kolaudačného konania

3.5 Dokončenie stavby:

Organizačné zabezpečenie kolaudačného konania a vydania kolaudačného rozhodnutia, prípadne povolenia na dočasné prevádzkovanie (užívanie) stavby alebo jej časti

Účasť na skúšobnej prevádzke

Spolupráca s prevádzkovateľom pri garančných skúškach

Záverečné vyhodnotenie stavby

Z porovnania citovaného znenia čl. III mandátnej zmluvy s činnosťami, za ktorých vykonanie žalobca vystavil a žalovaný zaplatil faktúry č. 06/04, 08/04 a 09/04 je zrejmé, že odvolací súd opodstatnene v odôvodnení rozsudku konštatuje, že plnenie, ktoré poskytol žalobcovi na uvedené faktúry, celkom vo výške 1 348 896 Sk, nemožno považovať za plnenie na žalovaný nárok, pričom ho považuje za plnenie poskytnuté z neplatného právneho úkonu - dodatku č.1 k mandátnej zmluve.

Dovolací súd sa však nestotožnil so záverom odvolacieho súdu, že žalovaný započítanie týchto plnení nepožadoval, čo bolo dôvodom, že odvolací súd na ne neprihliadol.

Podľa zápisnice z pojednávania na Okresnom súde v Trnave dňa 29.09.2004 žalovaný sa vo veci vyjadril tak, že žalobca vykonal z predmetu plnenia uvedeného v mandátnej zmluve bod 3.2. a bod 3.3 len čiastočne, bod 3.4 a 3.5 nevykonal. Považuje preto sumu 1 348 896 Sk, ktorú mu preukázateľne zaplatil, za dostatočnú odplatu za vykonané práce.

Citované vyjadrenie žalovaného na pojednávaní dňa 29.09.2006 síce slovami obyčajného človeka neprávnika a netechnika jednoznačne vyjadruje jeho vôľu, aby súd tieto jeho už poskytnuté plnenia započítal, a to tak, že ich žalovaný považuje sa dostatočné a primerané.

Rovnako sa dovolací súd nestotožnil s pochybnosťami odvolacieho súdu o tom, či žalobcovi už vyplatená suma vzhľadom na rozsah prác, ktoré pre žalovaného vykonal,

je postačujúca a primeraná, pričom svoje pochybnosti odôvodnil tým, že nemá oporu v zákone ani vo vykonanom dokazovaní. Je pravdou, že súd I. stupňa nijaké dokazovania v smere primeranosti už zaplatenej sumy k skutočne vykonaným prácam nevykonával. Odvolací súd zrejme mal na mysli znalecký posudok. Je však nesporné, že zadováženie znaleckého posudku by bolo nielen finančne nákladné, ale značne by predĺžilo aj trvanie konania. Súd I. stupňa pravdepodobne, rovnako ako dovolací súd, vychádzal zo svojej rozhodovacej praxe a zo skutočnosti, že z úhrnej sumy dohodnutej v mandátnej zmluve 1 806 591 Sk ostala po preukázanom zaplatení obnosu 1 348 896 Sk čiastka 457 695 Sk na činnosti, ktoré boli predmetom plnenia podľa bodu 3.4 a 3.5., ako aj ešte nevykonaných činností podľa bodu 3.3. a uzavrel, že ide o sumu postačujúcu a primeranú, najmä keď to navrhol a uznal žalovaný.

Na tomto základe dovolací súd podľa § 243b ods. 2 druhá veta O. s. p. napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zmenil tak, že nárok žalobcu priznaný žalobcovi proti žalovanému týmto rozsudkom zamietal.

Úspešnému žalovanému vzniklo podľa § 243b ods. 5 v spojení s ust. § 142 ods. 1 O. s. p. právo na náhradu trov dovolacieho konania. Dovolateľa zastupoval v dovolacom konaní právny zástupca. Žalovanému patrí náhrada za 2 úkony právnej služby po 236,90 eur + 2x režijný paušál 6,96 eur, spolu 487,72 eur.

P o u č e n i e: Proti tomuto rozsudku riadny opravný prostriedok nie je prípustný.

V Bratislave 19. apríla 2011

JUDr. Jozef Štefanko, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Michaela Szöcsová